

על כן, מבררת הגמרא:

מאי קסבר רבי שמעון, הממעט עולה הבאה מן המותרות מדין תמורה?

אי קסבר כמאן (632) דאמר מותרות לנדבת ציבור אזלי, קשה: פשיטא דלא עבדה תמורה, דהא אין תמורה בקרבן ציבור, ולמה צריך למעטה מדרשה בפני עצמה?! (633)

אלא, רבי שמעון סבירא ליה כמאן דאמר מותרות לנדבת יחיד אזלי. והלכך, לא נתמעטה מטעם שאין תמורה בקרבן ציבור, אלא משום שאינה באה בחובה.

ומקשינן: מאן שמעת ליה האי סברא, מי הוא המשמיענו סברא זו? הלא רבי אלעזר הוא (634), וקשה, הא שמעינן ליה בהדיא, הרי שמענו אותו במפורש, שהוא סובר, דעבדה תמורה —

דתניא, ששינינו ברייתא: עולה הבאה מן המותרות עושה תמורה, אלו הם דברי רבי אלעזר?

ומתריצין: אכן, רבי שמעון — סבר ליה כוותיה בחדא, סובר כרבי אלעזר בדין אחד, ופליג עליה בחדא, וחולק עליו בדין אחר —

סבר (635) לה כוותיה בחדא, במה שרבי אלעזר סובר, דמותרות לחובות יחיד אזלא. ופליג עליה בחדא, דרבי אלעזר סבר: עולה הבאה מן המותרות עושה תמורה, לפי שהיא קרבן יחיד, ואילו איהו, רבי שמעון עצמו, סבר: אין עושה תמורה, לפי שאינה דבר הבא בחובה, ונתמעטה מההיקש למעשר.

למדנו לעיל [ט א] שרבי יוחנן סובר בדעת רבי שמעון שקרבן שהומר עליו — אין חוזרין וממירין עליו. ושם האריכה הגמרא באיבעיות רבי אבין לפי דעה זו. אחד מאופני האיבעיא הוא, בהפריש אשם להתכפר בו, והומר עליו, ועליו כבר אי אפשר לחזור ולהמיר, אלא שאבד ונתכפר בקרבן אחר, ושוב נמצא וניתק אשם זה לעולה — והאיבעיא היא אם חוזרין וממירין עליו הואיל והוא קדושה אחרת ונתחלפה קדושתו מאשם לעולה ועל אותה קדושת עולה החדשה עדיין לא המירו, או שמפני שכבר הומר בו באותו הגוף — אין חוזרין וממירין עליו.

ועתה, לפי מסקנת גמרתנו, קשה: מה האיבעיא כלל, הלא ודאי שאין ממירין עליו לדברי רבי שמעון, מחמת היותו "עולה

632. גירסת השיטה מקובצת.

633. האחרונים מקשים מגמרא זו על שיטת הרמב"ם שדין צבור והשותפין שאינם עושין תמורה, היינו דוקא שלא חלה התמורה, ומכל מקום לוקין, אם כן קשה: מהי קושית הגמרא, הלא יתכן שלכן ממעטה רבי שמעון מההיקש

למעשר בהמה, כדי לפטור את הממיר ממלקות בנוסף על אי חלות התמורה, כשם שאין לוקין על תמורת בדק הבית?

634. גירסת הגר"א והרש"ש.

635. גירסת השיטה מקובצת.